Befejeződtek az Erkel Diákünnepek

A három gyulai nap befejezésekor ismét sok arany, ezüst és bronz érmet szereztek a szegedi diákok. A szólóhangszeresek versenyében — amelyet még pénteken a késő esti órákban fejeztek be —, a következők kapták meg a legjobbaknak járó arany érmet: *Döme* Ferenc (Tisza-parti gimnázium), *Laczó* András (Tömörkény gimnázium), *Lauter* Csaba (Tömörkény gimnázium), *Maczelka* Noémi (Tömörkény gimnázium), és *Hernádi* Hilda (Tömörkény gimnázium).

Az énekkarok versenyében a Tömörkény gimnázium kórusát jutalmazták arany éremmel. A hangszeres kamaraegyüttesek között a szegedi Ságvári gimnázium diákjai kaptak aranyérmet, valamint a Tömörkény István gimnázium tanulói.

A bíráló bizottság a következő szegedi diákok pályamunkáit jutalmazta aranyéremmel: földrajzból *Nagy* Erzsébet (Radnóti gimnázium) dolgozatát, biológiából *Árva* Gábor (Déry Miksa technikum), *Pálkó* Piroska és *Verasztó* Ildikó (Radnóti gimnázium), *Szekeres* Veronika (Radnóti gimnázium), *Hegedűs* Ágnes (Radnóti gimnázium), *Lajkó* Rozália (Radnóti gimnázium), *Dux* Ernő (Radnóti gimnázium), *Tóth* Miklós (Radnóti gimnázium) és *Kelemes* Márta (Radnóti gimnázium). Kémiából *Szomora* Tamás (Radnóti gimnázium) nyert aranyérmet. Fizikából pedig a közgazdasági szakközépiskola szakkörét, illetve *Szendrei* Máriát (Ságvári gimnázium) rászesítették a legjobbaknak kijáró jutalommal.

A szegedi diákok 500 tagú küldöttsége ma, vasárnap az esti órákban érkezik haza.

A. L.

Vendégjáték

Tegnap, szombaton este a szegedi színház együttese két helyen is játszott. A társulat egyik fele *a debreceni színházi napokon Shaw Candidáját*, másik fele, hozzánk kicsit közelebb, *Szentesen, Móricz Nem élhetek muzsikaszó nélkül* című színművét mutatta be, miután előző nap, pénteken megkezdték *tíznapos vendékjátékukat.*

Szentesre *Szombathelyről*, ről, illetve *Szekszárdról* érkeztek a szegedi színészek. A nyugat-dunántúli városban május 4—10-ig szerepeltek, az évad legsikeresebb produkcióival. „Tíz előadás — tízezer néző" — így vonta meg a vendéglátók mérlegét, a szombathelyi újság, a *Vas Népe.* Szekszárdon végig zsúfolt házakkal játszottak: mindig, minden előadásra minden jegy elkelt.

Szentesen még nem kelt el minden jegy, de a tavalyinál összehasonlíthatatlanul *nagyobb* az érdeklődés, s ez nemcsak a látványos programnak — a Móricz-darabon kívül a *Cigányprímás,* a *Naplemente előtt,* a *Ne szóljatok bele* és a *Luxemburg grófja* kerül itt színre — hanem azoknak *a jó kapcsolatoknak* is köszönhető, amelyeket a színház a szentesi üzemekkel, a kórházzal, a fürdőkkel, az iskolákkal, az Árpád Tsz-szel, az Eliker-rel és másokkal is épített ki.

A színház 40 tagú együttesét, amely a tíz nap alatt ott lakik Szentesen, az előadásokon kívül is *tartalmas program* várja. Találkoznak a város lakóival, ismerkedési esteken vesznek részt. Egyebek közt a Horváth Mihály gimnáziumban *Élő irodalomórán* mutatnak be szemelvényeket, műsort adnak a fiatal értelmiségiek klubjában, találkoznak a víz- és csatornaművek szocialista brigádjainak tagjaival.

Képernyő

Nyitott könyv – Örkény István: Időrendben

Örkény Istvánnal megesett, ami többnyire csak a már halott halhatatlanokkal szokott megesni: Dersi Tamás és Abody Béla vitáztak a feje fölött arról, vajon mi az indokoltabb, a világirodalmat mérni hozzá, vagy őt a világirodalomhoz?

A tévé Nyitott könyv adása már a könyvnapot készítette elő: május 29-től kapható majd az üzletekben Örkény István Időrendben című, most bemutatott novelláskötete, amely harmincöt év írásait tartalmazza az 1941-ben megjelent Tengertánc című első kötettől egészen a napjainkban keletkezett legfrisebb egypercesekig.

A két kritikus és írótárs beszélgetésén kívül négy dramatizált novellát is láthattunk, mindegyiken rajta a sajátos örkényi kézjegy, a legegyértelműbben megjelenített talán a Nagy Amál című volt.

A műsor legérdekesebb része mégis az volt, mikor az író beszélt önmaga helyett, a szorongásos írói közérzetről és feszültségről, amin nem segít a világhír és siker sem, a szüntelenül újra gyűrkőző kísérletekről, amelyeknek töménytelen melléktermére, félkészmunkák képében tornyosul otthon a polcokon. Számára a művészet addig új, addig művészet egyátalán, amíg nem ismétli önmagát. S ha valakinek írói célkitűzése az emberi közöny falának átütése, hát bizony nem győzi váltogatni az eszközeit. S az írásból fakadó öröm sem csupán az íróé: megosztja azt, a szinte már „társszerzővé" fogadott olvasóval és nézővel.

A műsor szerkesztője Katkó István, rendezte Gaál Albert.

Kulka Eszter

Orgonaest

Évekkel ezelőtt a fiatalok beat-ért támasztották az ajtókat úgy, ahogy péntek este a Dóm oldalsó bejáratát az orgonáért. (Tanulság, legközelebb a hátsó ajtókat is érdemes kinyitni.) Azaz tulajdonképpen igazságtalan kölcsönpélda a beat, hiszen amióta a fogadalmi templom 11 ezer sípú, hírneves hangszeréhez kitűnő hazai és külföldi előadóművészek zarándokolnak föl a karzatra rendszeresen, tehát amióta a filharmónia újra fölfedezte az orgonakoncertek nagy lehetőségét — azóta, évek óta, népszerűek ezek az estek. Kiváltképp, ha jól csengő név erősíti a hangszer varázsát. Ilyen a Pécsi-házaspár neve, mindenekelőtt Pécsi Sebestyéné, a zeneakadémia művésztanáráé.

Egy szó, mint száz, péntek este megtelt a Dóm, akinek nem jutott szék, oltárlépcsőkre kuporodott vagy oszlopokhoz támaszkodott. A program sem hétköznapi csemegét ígért, Böhm, Bach, Liszt, Hindemith, Szőnyi Erzsébet művei között az irodalom oly közönségcsalogató remekével, mint a d-moll toccatával és fugával. Pécsi Sebestyén nagyhatású művész, amihez hozzányúl, az összefoglalás, a szintézis szándékával teszi. Nagy formákat, széles színhatásokat keres, játéka a művek kiteljesedését, az orgona öntörvényű mozgását követi, amint a szólamok ökonomikus építkezésével fokozatosan jut ki az egész teret betöltő hangzuhatagokig. Játékának legteljesebb élménye, hogy technikai és formai öncélúság nélkül, hangszerét maga elé engedve avatja be hallgatóját a művek belső világába. S ez jellemzi akkor is, ha a szép hangú Werner Máriát kíséri: zenekarszerűen, példás arányérzékkel, fegyelmezetten.

N. I.

„Paprikás műszak"

A tápéi Tiszatáj Termelőszövetkezetben száznegyven holdat ültetnek be fűszer- és pritaminpaprikával. Most van a legnagyobb dologidő, a palánták elrakása. Ilyenkor naponta nyújtott műszakban, tizenegy órát dolgoznak Temesvári János brigádjának tagjai. Képünkön hatsoros palántázó berendezés látható.

Piacon az újburgonya és a zöldbab

Igazi nyár eleji étel került vasárnap az asztalokra: a petrezselymes újkrumpli. A még gyönge héjú burgonya kilóját 14—16 forintért lehetett kapni. Zöldbabot is láttunk, még igen drágán kínálták, 30—35 forintért. A tegnapi piacon már rengeteg volt a zöldborsó, ára ismét csökkent: egy kilót 14—16 forintért árultak. A 25—30 forintos fölpieperért is kevesebben sajnálják már a pénzt. A bőséges árufelhozatal miatt az összes primőr ára csökkent.

A tojás 0,80—1, a csirke kilója 30 forint volt. Az óburgonyát 3,50—4, az idei sárgarépa csomóját 1,50—1,80, a gyökérét 1,20—1,80, a karalábéét 2,50—3, a retekét 0,50—1,80-ért, egy fej salátát 0,80—1,50 forintért adtak. A vöröshagyma kilójáért 4—5, a kelkáposztáért 5—6, a karfiolért 15—16, egy csomó zöldhagymáért 0,80—1, a zöldpaprikáért 1,30—3, egy kiló paradicsomért 40 forintot kértek. A parajt 4—5, a sóskát 4—5, a gombát 45 forintért kínálták. Almát 6—12, cseresznyét 12—14, egrest 10—12 forintért lehetett kapni. A dió 12—15, a száraz bab 12—14, egy liter mák 30—32 forint volt.

Mind a Marx térre, mind pedig a Szent István térre naponta mázsaszámra kerül a tavaszi zöldségféle. A magánárusok és a tsz-pavilonok árai között alig van különbség, de egy kiadós május végi eső általában csökkentené az árakat.

Naponta 140 Super Olimpia

A székesfehérvári VIDEOTON-ban tovább fejlesztették a négy év óta gyártott és jól bevált Olimpia típusú televíziós vevőkészüléket. A nagyképernyős televízió a Super Olimpia nevet kapta. Három variációban gyártják. Naponta száznegyven Super Olimpia kerül le a televízió-gyáregység szereldéjének 3. szalagjáról.

SZEGED a hazai lapokban

1971/20

TÓTH József—PÉNZES István: Szeged oktatási-kulturális vonzása az idegenforgalomra. **Földrajzi Értesítő,** 1. szám. [Térképekkel.]

MÓRITZ Miklós: Kerekasztal-beszélgetés Szegeden. **Halászat,** január-február.

ZAY László: Hová lett a fény? **Foto,** május. [Kritika a Kör '68 kiállításáról. Fényképekkel.]

BABINSZKI László: Levél a szegedi költségvetési üzemből. **Helyiipar és Városgazdálkodás,** május.

SZALAI József: Próbaüzem a Szegedi Földgázüzemben. **Kőolaj és Földgáz,** május.

KRISTÓF Miklós: A szeged—algyői bázistelepek vízelárasztásos művelésének gazdaságossági vizsgálata. **Kőolaj és Földgáz,** május.

VARGA Károly: Elkészült a szeged—algyői fő gyűjtőállomás. **Kőolaj és Földgáz,** május.

Új könyvek. — Juhász Gyula összes művei. (Akadémia.) **Szakmunkásnevelés,** május. [Ismertetés a 8. kötetről.]

Szüretelik a földiepret. **Déli Hírlap (Miskolc),** máj. 5. **Szabad Föld,** máj. 16. [Újszegeden.]

Kiállítás Szegeden. **Népujság (Eger), máj. 12.** [Magyar—francia ipari együttműködési kiállítás ipari együttműködési kiállítás.]

[SZENTGYÖRGYVÖLGYI Rezső] (völgyi): Permet öntözi a paprikamezőt. — Melegvizes csőlabirint. — Őrzik a csípős titkát. **Esti Hírlap,** máj. 14. [A szegedi Új Élet Tsz-ről.]

CSILLAG István: Az olaj győzelmei. — 294 millió forintot a szegedi olajmunkások tettek a „kasszába". **Magyar Nemzet,** máj. 18.

Csemegebolt a gyárban. **Népszava,** máj. 18. [Javul a munkások helyzete az Emergénben.]

Kincskereső. **Esti Hírlap,** máj. 19. [A Szegeden megjelenő folyóiratról.]

A 26. Szegedi Ipari Vásár. **Figyelő,** máj. 19.

Tanácskozás a délalföldi városok rekonstrukciójáról. **Magyar Hírlap, Magyar Nemzet,** Népszava, máj. 19. [Szegeden.]

[AKÁCZ László] A. L.: Szeged, Élelmiszeripari Főiskola. — Új feltételekkel. **Magyar Ifjúság,** máj. 21.

[DALOS László] (déel): A Ványa bácsi Szegeden. **Film, Színház, Muzsika,** máj. 22.

MOLNÁR Géza: Párizsban meghalt egy magyar művész... **Népszabadság,** máj. 22. [Nekrológ a szegedi születésű Csáky József szobrászról.]

Sz. Lukács Imre:

Boldog ember

5. Kis szövetkezet volt a Haladás, 400 holdon. De a legjava földeken. — Mivel munkáljátok meg? A...?

Összeadtuk a vagyont. Mindenki két pár tyúkot hozott, ebből lett a baromfitelep. A kukoricaszárat is a közös állatállománynak, ami még nem volt. Búza kellett a vetéshez, csikorgott a fogunk, azt is összeadtuk.

Micsoda idők. Írkapapírra készítettük a termelési tervet, két és fél holdon dughagymát termesztünk és elvetünk 150 hold búzát. Vitáztunk egész éjszaka. Ettük egymást. És reggel mentünk a munkába. Kicsi volt a tagság, de lelkes. És nem elbizakodott. Hányszor és hányan mondták:

— Hogy élünk itt meg, elnök? Mondjad már István, a gyerekeket az utcára küldjem koldulni? Könnyű annak, akinek pénze van. De nekem nincs egy szemernyi kenyerem sem.

Jól emlékszem Pulainéra. Jött rendesen a munkába. Mindig hajtogatta: neki öt gyereke van, s ha a szövetkezetben nem élünk meg, nekem kell eltartanom őket.

Kilincseltünk hitelért. Nem dúskáltunk a forintokban. Vettünk egy pár lófogatot, a tagoknak mindössze két lovuk volt. Mit tehettünk? Manipuláltunk. Kértünk hitelt lóvásárlásra. A paraszttal megbeszéltük, számítsa fel az árába a kocsit, az ostort, a felszerelést is. Mi is jól jártunk, ő is.

Jó termést ígért a föld. Ötvenhatot írtunk. Szorgalmasan dolgoztunk, vetettem, szántottam én is az emberekkel. Vágtuk kiskaszával a lucernát, a keveréket, mikor mi adódott. Elláttam a hivatalos dolgokat is. A papírmunkát. A hagyma beütött.

Aratáskor Pulainé egész szekér búzát vitt haza. Megváltozott a hangulat, a vélemény. Örültek az emberek. Bizakodtam én is. Már ötvenen voltunk. Árpát is osztottunk. Teljesítettük az állam iráni kötelezettségünket, és az első búzát mi vittük a malomba. Elöljártam mindig a munkában.

A vöröshagymánk igen jól sikerült. Értékesítettük, a nagygazdák, a volt társaim, a szakszövetkezeti tagok állandóan a dűlőutakon jártak, és figyelték, mit csinálunk. Kritikus szemmel néztek és ellenőriztek. Mi annál inkább kitettünk magunkért. Ismertük egymást, jó és rossz tulajdonságainkat. Értettük is egymást. Szóval családban éltünk.

Előleget osztottunk. Nem keveset. Felbolydultak az ismerősök.

— Üzleteltek ezek, nem rendes úton járnak. Dotációt kapnak, nem győzik szétosztani. Már lopniuk se kell. Azért csinálta a téeszt, mert tízezer forintot kapott érte. Nem tízet, hanem húszat. Nem húszat, hanem ötvenet.

Pedig az igazság egészen más volt. Legjobban az üzött, megmutassam, van létjogosultsága a szövetkezetnek, az agrárproletárok is tudnak érvényesülni, gazdálkodni.

Az ellenforradalom megzavart bennünket. Nem kaptunk megfelelő instrukciót, támogatást. Mi csináltuk a dolgunkat, hordtuk a cukorrépát. Ültem a kocsin és rakodtam fel, s le. Mindennap lejelentkeztünk és dolgoztunk. Még lelkesebben, még jobban. Sőt, akadt azokban a napokban jelentkező is, két új tag lépett be hozzánk, az ellenforradalom kellős közepén. Nagy dolog volt. Elvetettünk, rendbe tettük a határt.

Hazafelé tartva megállítanak az úton. Joó Bandi, aki szintén agrárproletár volt.

— Ez is a zsírunkon élősködik — mondta nekem —, gyertek közelebb, húzzuk le a kocsiról. Emberek, ott van István.

— Mi bajotok van velem?

Meg akartak lincselni. Nem került rá sor, de nagyon bántott és sértett ez a kijelentés. Pedig ő is szakszövetkezeti tag volt, a Kossuthnak a vezetője.

Amikor lehetett, együttműködtünk Á. Istvánnal és P. Imrével. Meg M. Mihállyal, akitől nagyon sok segítséget kaptam, akivel együtt gyerekeskedtem. Vele együtt majdnem sírtunk, amikor láttuk, hogy kiknek a kezébe adnak fegyvert. Azt hittük, a helyzet rövidesen jóra fordul, de nem így lett. A városi tanács elnökét leváltották és Kiss Ernő vette át a hatalmat. Üléseztünk bent a szövetkezetben, csengett a telefon, azonnal menjek a tanácshoz. Ott a mezőgazdasági osztályvezető, és a Köztársaság Tsz elnöke fogadott.

— Vegyétek tudomásul, a ti szövetkezetetek nem szövetkezet, nincs létjogosultsága, nincs az embereknek földtulajdonjoguk. Elvettétek a földeket a nagygazdáktól, törvénytelenül, most vissza kell adni. Megértetted?

Azt sem mondtam, hogy nem értettem meg, de az sem, hogy megértettem. Elmondtam az embereknek. Fölháborodtak.

— A földet vissza nem adjuk. Olyan isten nincs.

Másnap újra felhívattak. A Vígh Ferenc és hasonszőrű nagygazdák sorfala között kellett bemennem a tanácsházára. Úgy néztek rám, mintha a szemükkel is meg akarnának ölni. Nagy indulatok dúltak bennük. Visszakövetelték a földet, méghozzá azonnal. Csak az a 400 hold volt még mindig. Az életet jelentette nekünk.

— Mi földet nem adunk.

— Gondoskodunk róla, rád úszítjuk az embereket.

Három napra rá ismét behívattak. Akkor már nem tudtam kitérni az emberek elől, vita lett. Végül kompromisszumra jutottunk; elvetettük a búzát, azt nekünk kell betakarítani. Így beleegyeztek a „tanácson". Még tartott az ellenforradalom. Ki kellett mérnünk 150 holdat, a volt nagygazdáknak. És fel kellett oszlanunk.

Úgy döntöttünk, ideiglenesen a megmaradt területet szétosztjuk egymás között, ami persze csekélyke volt, máshová is munkába szorultunk. De a szakszövetkezetbe — amelyből kiváltunk — nem mentünk vissza. A területet kimértük, de az alapszabályunk megmaradt. Egyénileg munkáltuk a földet. Ötvenhét tavaszán behívattak a tanácsba, hogy visszaállhat ismét a téesz.

Ősszel újra kezdtük. Miért ragaszkodtunk annyira a közöshöz? Bíztunk benne. Az első év után 96 forintot ért a munkaegység értéke. Micsoda pénz volt ez akkor, nagyon szép summa.

Nem ment simán az újrakezdés. Az állatállományt ismét fejlesztettük, kis tanyákban helyeztük el. Tagok jöttek szépen, nem győztük őket felvenni. A 150 holdat is visszakaptuk. Így is kevés lett. Kimentünk Kiszomborra, az ottani Petőfi Tsz-től haszonbérbe vettünk ki 150 holdat. Azon termeltük a hagymát.

Megtört a jég. Néhány földes paraszt is kérte felvételét. Ötvennyolcban pedig egyesültünk a zombori Petőfivel. Ez volt az első. Ott nagy majorunk lett, hiszen a régi úri birtokokból maradtak épületek, azokat benépesítettük.

Igazi szövetkezetté lettünk. Azt hittük, napról napra kevesebb gondunk, bajunk lesz. És éppen fordítva történt.

(A befejező rész következik.)